

Türk Dil Kurumu Yayınları

VI. ULUSLARARASI
TÜRK DİLİ KURULTAYI BİLDİRİLERİ

20-25 Ekim 2008

I. CİLT

Ankara, 2013

KASTAMONU DÜĞÜNLERİNDE SEĞMENLİK GELENEĞİ VE SEĞMEN KELİMESİNİN ETİMOLOJİSİ

*Eyüp AKMAN**

Bugün Anadolu'da varlığını sürdüren seymenlik geleneği ile ilgili şu ana kadar epey söz söylenmiş ve bu kelimenin etimolojisine dair bazı fikirler öne sürülmüştür. Biz bu tebliğimizde seymen kelimesinin etimolojisi hakkındaki kendi kanaatimizi bildirdikten sonra kısaca seymenlik geleneğinden bahsedeceğiz.

Seymen kelimesi Kaşgarlı Mahmut'un Divan-ü Lügat'it-Türk'ünde geçmemektedir. Orada sadece "sökmen" kelimesi ve "sök-" fiiline rastlıyoruz. Divan'da "sök-" fiili sökmek, yarmak, yırtmak, diz çökmek" manalarında kullanılmış, "sökmen" kelimesi de "savaşçılara verilen, saygı belirten bir unvan; (düşmanın) saflarını kıran, yarıp geçen kimse" anlamına gelmektedir. Aynı eserde bir de "sökmelen-" fiili vardır. Bu da "savaşçı giysileri giyip, onlardan biriymiş gibi davranmak" anlamındadır.¹ Yine Divan'da "sökit-" fiili yer alır ki bunun anlamı da "diz çöktürmek" şeklindedir. Ayrıca aynı eserde bu fiile bağlı olarak "söke oltur-", "söke tur-" fiilleri de diz çökerek oturmak, diz üstü oturmak manalarına gelir.

Dede Korkut Kitabı'nda doğrudan seymen kelimesi değil de "segsen-" fiili yer alır. Anlamı "ürpermek, birden bire ürküp sıçramak"tır.²

Osmanlı Dönemi sözlüklerinde seğmen kelimesine yer verilmiştir. Ahmet Vefik Paşa'nın Lehçe-i Osmanî'sinde seğmen, "sekban, asâkiri-i hafife, başbozuk" şeklinde zikredilmektedir.³ Aynı sözlükte "seğirmek" kelimesi de "sıçrayarak koşmak" anlamında kullanılmıştır.

Kâmûs-ı Türkî'de "sekmen" kelimesi "sekbân" karşılığında kullanılmıştır.⁴

Tarama Sözlüğü'nde "sekrimek" kelimesi geçmekte ve "titremek, sıçramak" anlamlarına gelmektedir.⁵

* Yrd. Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

¹ Kaşgarlı Mahmut, Divan-ü Lügat'it-Türk, (Haz. Seçkin Erdi), Kabalıcı Yayınları, İst. 2005 s. 504.

² Muharrem Ergin, Dede Korkut Kitabı II, İndeks-Gramer, Ank., 1997, s. 262.

³ Ahmet Vefik Paşa, Lehçe-i Osmanî, (Hazırlayan Prof. Dr. Recep Toparlı) Ank., 2000, s. 337.

⁴ Şemseddin Sami, Kamûs-ı Türkî, İst., 1989, s. 729.

⁵ Yeni Tarama Sözlüğü, TDK, Ank., 1983 s.183.

Derleme Sözlüğü'nde "seymen", sagmen, samen, saymana, segmen, semen, seymen, seyman, seymene biçimlerinde ve "köyden köye gelin almaya giden güvey yanlısı, atlı, davullu, zurnalı, silahlı ve cepken giyinmiş delikanlı alayı" anlamında ifade edilmiştir.⁶

Etimoloji sözlüklerine baktığımızda durum şudur:

İsmet Zeki Eyüboğlu "seğmen" kelimesinin kaynağını Farsça "sekban" ile alakalandırır ve şunları söyler: "Seğmen, Fars. segban (köpek bakıcısı)-ndan segban-seğban/seymen (Osmanlı ordusunda, Yeniçeri ocağına bağlı bir birlik, genellikle saray köpekleri bakmakla görevli kimseler). Anlam genişlemesiyle: Anadolu'da at üstünde savaşıyor, başarıyla kargı, mızrak, kılıç kullanan topluluk. Segban/seğmen dönüşmesinde b/m dönüşmesi: bîşe/meşe (orman), benefşe/menekşe."⁷

Hasan Eren'in Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü'nde "seğmen" kelimesi "bayram günlerinde, düğünlerde törene yerli giysilerle, atlı ve silahlı olarak katılan delikanlı şeklinde kayıtlıdır. Hasan Eren bu kelimenin etimolojisini Farsça köpek bakıcısı anlamına gelen "sagban/sekban" ile alakalandırmaktadır.⁸

Sevan Nişanyan da "seğmen" kelimesini Farsça köpek bakıcısı anlamına gelen "sekban"a bağlamış ve "Osmanlı Devlet'inde kapıkulu ocağında bir hizmetli sınıfının adıdır." demiştir.⁹

Batılı dilciler de Osmanlı kaynaklarından hareketle seğmen kelimesini Farsça "segban"a bağlamaktadırlar. Suzanne Kakuk bu kelimeye önce Macarca bir kelime demektedir ve "Moldovya Rumenlerinin hükümetlerinin düzensiz askerlerine verilen ad." değerlendirmesini yapmakta ve kelimenin Sırpça ve Hırvatçadaki anlamlarını söyledikten sonra "Osmanlı'da 35. yeniçeri alayının askeri, düzensiz asker, köpek bakıcısı." diyerek kelimenin Farsça olduğuna kanaat getirmektedir.¹⁰

Bunlardan başka Mahmut Ragıp Gazimihal "Seymen tabirinin (çoğu zaman Osmanlı lügatçilerimizce de yanlışlığı üzere) sekban tabir ve teşkilatıyla hiçbir alakası olmamıştır. Sekban terimi Farsçadır. Seymen Türkçe'dir."¹¹ demektedir. Seymenlik geleneği ve oyununun Türkiye'nin çeşitli bölgelerindeki vaziyeti hakkında bilgi vermektedir. Gazimihal, seymen oyunlarının Selçuklulardan kalma bir askerî teşkilattan hatıra olduğunu söylemekte, sekban teşkilatının kalıntısı olmadığını ve adının bu Farsça kelimeyle dilce de hiçbir ilgisi bulunmadığını vurgulamaktadır.

⁶ Derleme Sözlüğü, C. X, TDK Yayınları Ank., 1993, s. 3598.

⁷ İsmet Zeki Eyüboğlu, Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü, İst. 1998, s. 590-591.

⁸ Hasan Eren, Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü, Ank., 1999, s. 359.

⁹ Sevan Nişanyan, Sözlerin Soyağacı, Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü, Adam Yay., 2002, s. 391.

¹⁰ Suzanne Kakuk, Recherches sur l' Histoire de la Langue Osmanlie des XVI et XVII Siecles. Les Elements Osmanlis de la Langue Hongroise. (Bibliotheca Orientalis Hungarica XIX) 600, Akademiai Kiado, Budapest 1973, s. 356.

¹¹ Mahmut Ragıp Gazimihal, Türk Halk Oyunları Kataloğu II, (Haz. Nail Tan-Ahmet Çakır), Ankara, 1997, s. 267.

Doğrudan seğmen kelimesinin etimolojisi ile ilgili yapılan çalışmalardan biri Özkul Çobanoğlu'na aittir. Çobanoğlu, zeybek ve seğmen kelimelerinin etimolojilerini yaptığı çalışmasında Türkiyede zeybeklik ve seğmenlik geleneği üzerinde durmuştur. Ona göre zeybek veya seymen, Türkçe'de çoban anlamına gelen "sayabek" veya "sayabeyi" kavramlarıyla ilgilidir. "Sayabek" kelimesi s>z değişmesi neticesinde sayabek>saybek>zaybek>zeybek kelimesine dönüşmüştür. Seğmen kelimesini de zeybek kelimesinin bir varyantı olarak düşünen Çobanoğlu, bu kelimenin de sağaman>sayaman>sâmen>sökmen>sögmen>seğmen>seymen çizgisini takip ederek bugüne ulaştığını söyler. Buna delil olarak da Tarama Sözlüğü'ne yansıyan *selmen*, *semen*, *sevmen*, *seyman* gibi kelimeleri gösterir.¹²

Tuncer Gülensoy "seğmen" kelimesi hakkında "Bayram günlerinde, düğünlerde törene yerli giysilerle, atlı ve silahlı olarak katılan" demekte ve bu kelimenin *sekmen* veya *sağ+men* veya *sek-(i)r-men* şeklinde oluştuğunu ve kelimenin asla Farsça köpek bakıcısı *segban* ile alakalandırılmayacağını ve yiğit sıfatı ile köpek bakıcısının aynı kefeye konamayacağını belirtir.¹³

Seymen kelimesinin Türkçe olduğunu ve Farsça olan *segban* ile alakası olmadığını söyleyen bir araştırmacımız da Metin Özaslan'dır. Özaslan bu konuda şunları yazar: "Seymen teriminin bir yan anlamı ise "bekçi-muhafız"dır. Örneğin günümüzde Trakya'da Seymen hâlen, "bekçi-muhafız" anlamlarında kullanılmaktadır. Muhafız kelimesinden yola çıkarak "Seğmen" terimini, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri sözlüğünde "seğirdim yeri" ya da "yolu" olan kale ve bedenlerindeki muhafazalı yollar için kullanılan "seğirdim yeri-yolu" ile ilişkilendirerek tanımlamak mümkündür. Sözlükteki açılıma göre "seğirdim" terimi, kale muhafızları seğirdim yerlerinden sekerek gittikleri için bu tabir meydana gelmiştir. Diğer bir ifadeyle, muhafız yürüyüşü anlamına gelen seğirdim kelimesi, bugün seymen oyunlarındaki "sekme adımları" olarak tanımlanan figürle ilişkilendirilebilir."¹⁴

Kelimenin kökü:

Seğmen kelimesinin kökü *sek-* fiilidir. İsmet Zeki Eyüboğlu "sek-" fiili hakkında şunları söyler: "Bu kök, ağız ayrılıkları nedeniyle *k/g/ğ* dönüşümüne uğramıştır. Öncül sesleri *e i*, eylem eki "*mek*"tir. Anlam içeriği: aksamak, sapmak, yediyle dokuz arasındaki sayıyı "8" oluşturmak, sarsılma ki iki yana salınmak, ayağı takılmak, sıçramak, atlamak, Anadolu halk ağzında çömelerek oturmak"¹⁵ anlamlarını verir.

DLT'de *sök-* olarak karşımıza çıkan bu kökün Dede Korkut Kitabı'nda *seg-* şeklinde karşımıza çıktığını söylemiştik. Çuvaşça'da "segen-" fiili vardır ve "bir kişi

¹² Özkul Çobanoğlu, "Zeybek" ile "Seğmen" Kelimelerinin Etimolojisi ve Zeybeklik Geleneği Üzerine Tespitler, Gazi Üniversitesi Eğitim Dergisi, Dr. Himmet Biray Özel Sayısı, Ank., 1999.

¹³ Tuncer Gülensoy, Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, c. II, Ank. 2007 s.748.

¹⁴ Metin Özaslan, "Ankara Kulübü Derneği ve Seymenlik Geleneği", Bilge, S. 35, Kış 2002, (www.ankarakulubu.org.tr)

¹⁵ İsmet Zeki Eyüboğlu, Türkçede Ekler Sözlüğü" İst., 1989, s. 122.

veya nesne önünde diz çökmek” anlamındadır.¹⁶

Tatarca’da “sürümek, sürüklemek” anlamlarına gelen *söyre-* fiiline rastlanır. Bu fiilden meydana gelmiş *söyrel-* fiili de “sürülmek, en sonda yürümek” manasındadır.¹⁷

Uygurca’da ise *sökütmak*, diz çökmek; *sökütmak* diz çöktürmek anlamlarındadır.¹⁸

Yukarıda verilen bilgilerden anladığımızı göre *sök-* veya *sek-* fiili “diz çökmek, sıçramak, iki yana salınmak, çömelmek” anlamlarındadır. Bugün Anadolu’nun çeşitli yerlerinde tahtadan yapılmış küçük sandalyelere “sökü” veya “seki” adı verilmektedir. Bu da *sök-* veya *sek-* fiilinden gelen “dizini bükerek, çömelerek oturmak” anlamlarına gelir.

g>y değişmesi

Seğmen kelimesinin kökü olarak kabul ettiğimiz *sek-* fiilindeki *k* harfi ötümlüleşip *g* oluyor, daha sonra sızıcılaşıp *ğ/y*’ye dönüşüyor. Türk lehçe ve ağızlarında bu durumla sık karşılaşmaktadır.

Mesela Tatarca ve Kazakça’da *g>y* söz sonunda sızıcılaşıp ön damağa geçebilmektedir. Türkiye Türkçesindeki bağla- fiili Kzk. *bagla-* > Tat. *bayla-*; Türkiye Türkçesindeki sığ- fiili Tat. *sıg-* > Kzk. *sıy-* şeklindedir.¹⁹ Bu tür değişmelere Böğrü Delik Köyü Tatar ağızında da rastlamaktayız. Sıgır>sığır; yığıl>yığıl şeklinde olduğu gibi.²⁰

Anadolu ağızlarında da benzer ses değişmeleri görülmektedir. Mesela Kastamonu ağızında *ğ>y* değişimi buğday>buyday, öğün> öyün kelimelerinde kendini gösterir.

Zonguldak ve çevresi ağızlarında *k>g>ğ* sızıcılaşmaları sık görülür. yokmuş>yoğmuş; çok oldu> çoğoldu örneklerinde olduğu gibi²¹. Aynı yörede *ğ>y* süreklileşme olayına da şahit olmaktadır: eğer>eyer; ciğer>ciyer; değil>deyil vb.

Sonuç olarak, yukarıdaki bilgiler ışığında başlangıçta *sök-* fiili yerini, aynı anlama gelen *seg-/sek-* fiiline bırakmıştır diyebiliriz.

Men eki:

Türkçede “-men/-man” eki hakkında en kapsamlı araştırmayı Besim Atalay yapmıştır. Atalay, son ek olarak kullanılan bu ekin dilimizde 15 farklı görevde kullanıldığını söyler. Bunlar: *isim, sıfat, kişi adı, ulus adı, mübalağa, aygıt adı, azlık ve küçüklük, yer adı, kişi sıfatı, benzeme, meslek adı, eylem adı, zarf, faaliyeti*

¹⁶ H. Paasonen, Çuvaş Sözlüğü, (Çev. TDK heyeti) İst. 1950, s. 137.

¹⁷ Tatarca-Türkçe Sözlük, İst. 1997, s. 287.

¹⁸ Ahmet Caferođlu, Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü, İst. 1993, s. 138.

¹⁹ Mustafa Öner, Bugünkü Kıpçak Türkçesi, Ank., 1998, s. 14.

²⁰ Mehmet Akalın, “Böğrü Delik Tatar Ağızı”, Dil Yazıları (Haz. Prof. Dr. Recep Toparlı), Ank. 2001, s. 33.

²¹ Emin Eren, Zonguldak-Bartın-Karabük İlleri Ağızları, Ank., 1997, s. 38.

zaman adı.”dır. “Seymen” kelimesi bu sınıflandırmada “isimler” bölümünde kendine yer bulmuş ve anlam olarak “dügünlerde eski kıyafetle şenlik yapan kimse”²² şeklinde değerlendirilmiştir.

-Men/-man eki Eski Anadolu Türkçesinde pek işlek değildir ve sadece “değirmen” kelimesinde geçmektedir.²³

Necati Demir “değirmen” kelimesi üzerine yaptığı araştırmada kelimenin “değir-” köküne “men” ekinin eklenmesiyle meydana geldiğini söylemekte ve “-men” eki hakkında da “ek çok işlek olmasa da Köktürkçeden beri yürürlüktedir.”²⁴ demektedir.

Eğirmen, orman, sokman gibi kelimelerde geçen bu ek hakkında Hasan Eren “Türkçede -men (-man) ekinin fiil köklerinden yapılmış birtakım türevler verdiğini biliyoruz.” demektedir.²⁵

Vecihe Hatipoğlu -men(-man) eki hakkında “-men /-man ekiyle genellikle kişi kavramı veren ad soylu sözcük kurulur.” dedikten sonra bu ekle kurulmuş kelimeleri sayar ve bunlar arasında (sek-men) şeklinde seğmen kelimesine de yer verir.²⁶

Zeynep Korkmaz -man/-men ekine “mübalâğa ve benzetme eki” demek ve bu ekle oluşmuş kelimelere örnek olarak akman, karaman, Türkmen, kölemen, kösemen, Dikmen kelimelerini vermektedir.²⁷

“Radloff Türk Dialektleri Sözlüğü’nde aksıman örneği için “az miktarda ak” karşılığını vermiştir. Jean Deny de ekin mübalâğa anlamına işaret etmiştir. Kıstasü’l-Beyan adlı eserde -man/-men ekinin küçüklük ifade ettiği belirtilmiştir. -Man/-men ekinin dilimizde mübalâğanın yanı sıra küçültme benzerlik ve gibilik (ılman) işlevleri bulunmaktadır.”²⁸

Tahsin Banguoğlu ise “-men ekinin Eski Türkçeden önce büyütmeye anlatımıyla kullanılmış olduğunu farz edebiliriz. (Türkler ve Türkmenler ayırımında Koca Türkler). Bunun benzerleri gibi küçültme anlatımından büyütmeye anlatımına geçmiş olduğu da düşünülebilir” diyerek eski Türkçeden dağ adı olan Kögmen ile Kültigin’in atının adı “Azman” örneklerini verir. Banguoğlu “Eski Türkçede fiillere gelen ve zaman ve alet adları yapan başka bir -men eki olmuş olabilir.” diyerek -men ekinin fiillere de geldiğine işaret eder. Banguoğlu son olarak, “dilimizde az çok canlı olan yönüyle -men eki sıfatlara gelerek “pek veya biraz” anlatımıyla hemen hepsi kişileri

²² Besim Atalay, Türkçemizde Men-Man, İst., 1940, s. 25.

²³ Gürer Gülsevin, Eski Anadolu Türkçesinde Ekler, Ank., 1997, s.136.

²⁴ Necati Demir, “Değirmen Kelimesi Üzerine”, Türk Dili, S. 607, Temmuz 2002, s. 212.

²⁵ Hasan Eren, age s. 246.

²⁶ Vecihe Hatipoğlu, Türkçenin Ekleri, Ank., 1974, s. 117.

²⁷ Zeynep Korkmaz, Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları, Ank., 2000, s. 43.

²⁸ İsa Özkan, “Bir Yemeğin Türkçemizdeki Hikayesi”, V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri II, 20-26 Eylül 2004, Ank., 2004, s. 2284.

vasıflayan sıfatlar yapmıştır.” demektedir.²⁹

Muharrem Ergin -man/-men eki hakkında “işlek olmayan eklerden biri” demekte ve bu ekin mübalağa ve benzerlik ifade ettiğini belirtmektedir. Muharrem Ergin bu ekin hem fiilden isim yaptığını hem de isimden isim yaptığını bildirerek ak-man, köle-men, seç-men, öğretmen örneklerini vermiştir.³⁰

Burada dikkatleri başka bir husus çekmektedir. O da bir ekin (men/man) hem fiile hem de isme nasıl geldiğidir? Yukarıdan beri zikrettiğimiz kaynaklar bu konu üzerinde pek durmamışlardır. Efrasiyap Gemalmaz’a göre -men/-man eki, *me+n* şeklinde genişleyerek fiillere gelen bir ektir. Bugün adlara gelen -man/-men ekinden önce aslında bir fiil kökü vardır. Mesela *Türk+men* kelimesinde -men eki bir isme gelmiş gibi görünüyor. Bu aslında *Türk+i-me+n* şeklinde olabilir. Böylelikle -men eki, Türkleştirmek, Türk yapmak, Türk’e benzemek anlamlarına gelen *Türki-* fiiline gelmiş oluyor. Bu durum diğer adlara gelen -men/-man eki için de geçerlidir.³¹

Etimolojik sonuç: Seymen kelimesi, *sek-* fiiline -men ekinin türetilmesiyle oluşmuş bir Türkçe kelime olup *sök->sek->seg->seğ->sey-* şeklinde ses olaylarına maruz kalmıştır. Kelimenin hiçbir surette Farsça seğban ile alakası yoktur. Bu kelime ile ilgili olarak aşağıda ele alacağımız bir gelenek oluşmuş ve bu geleneği, yüzlerce yıl Türk halkı muhafaza etmiş ve günümüze ulaştırmıştır.

Kastamonu Dügünlerinde Seğmenlik Geleneği:

Seymenlik veya bununla ilgili olarak zeybeklik geleneği bugün Batı Anadolu Bölgesi, Antalya, Orta Anadolu Bölgesi ve Batı Karadeniz Bölgesi’nde yaygın olarak bilinmektedir.³² Seymenler veya seymenlik dendiğinde de ilk olarak Ankara gelmektedir. Atatürk’ün sağlığında kurulan Ankara Seymenler Kulübü bugün faaliyetlerini sürdürmektedir.³³

Bizim burada ele alacağımız Kastamonu düğünlerindeki seymenlik geleneği ile Ankara seymenleri arasında dolaylı bir ilgi vardır.

Bundan 50-60 yıl öncesinde Kastamonu Araç ilçesi, Daday, Safranbolu ve köylerindeki düğünlerde ağırlıklı olarak kendini gösteren Seymenler ve bu gelenek hakkında derli toplu bilgileri birkaç yazılı kaynaktan ve yaşlılardan almaktayız. Bunlardan birisi Sadi Yaver Ataman’dır.

Sadi Yaver Ataman seymen kelimesi ve geleneği hakkında “Efeler arasında şekle ait birtakım değişikliklerle, bir halk musikisi ve oyunları disiplinine sokulmuş yerleştirilerek, bir folklor kaynaşması hâline getirilmiş olan seymenlik, askerlik

²⁹ Tahsin Banguoğlu, *Türkçenin Grameri*, Ank., 1990, s. 197.

³⁰ Muharrem Ergin, *Türk Dilbilgisi*, Ank., 1993, s. 167, 187.

³¹ Bu bilgiler Prof. Dr. Efrasiyap Gemalmaz ile 25 Temmuz 2008 tarihinde İstanbul’daki evinde yaptığımız sohbetten alınmıştır.

³² Özkul Çobanoğlu, agm, s. 169.

³³ Ankara Seymenlik Kulübü ile ilgili daha ayrıntılı bilgi almak için bk.(www.ankarakulubu.org.tr)

tarihi bakımından ne kadar önemli ise, folklor araştırmaları, özellikle oyun folkloru açısından da o kadar önemlidir. Askerlik oyunları, bu arada Mehter kuruluşlarıyla hemen hemen aynı tipte olan seymenlik, genellikle düğün âdetleriyle ilgili olarak halk oyunları eğlenceleri arasına da girmiştir ki bu, çok eski bir geleneğe bağlı bulunmaktadır.³⁴ dedikten sonra Kaşgarlı Mahmud'un "sökmek" kelimesine verdiği anlama katıldığını ve bu tarifi Anadolu seymenliğinin şekil, ruh ve anlayışına tıpatıp uygun düşüğünü vurgular. Seymen kelimesinin farklı söylenişlerini de belirten Sadi Yaver Ataman, sözlerini şöyle sürdürür: "Bazı bölgelerde "sökmek" deyimi vardır. "Kahramanlaşmak, erlik, yiğitleşmek" gibi anlamlara geliyor. Oyun hareketlerine de girmiştir. Kaşgarlı Mahmud'un sözlüğüne göre de "çökmek, yere diz yürmek" demektir. Bu dahi seymen ve zeybek oyunları geleneğindeki karakteristik figürlerin ve hareketlerin şekline uygun düşmektedir. Sökmek, sekmen, seymen, Uygur Türkçesinde; ileri atılmak, sıçramak demektir ki bu da seymen ve zeybek oyunlarının yapılarına ve görünüşlerine uygun düşmektedir."³⁵

Çocukluğunu, memleketi olan Kastamonu'nun Araç ilçesinde geçiren Emekli General, araştırımcı-yazar Fazıl Bayraktar da bize gönderdiği mektubunda Araç ve civarında 1940'lı yıllardaki düğünler ve bu düğünlerin vazgeçilmezi olan seymenler hakkında şunları söylemektedir: "Seymenlik âdetinin, 12. yüzyıldan itibaren Orta Asya'dan kopup gelen Türkmen boylarınca buralara getirildiği, rivayet olunur. Seymenliğin, ufak tefek değişikliklerle en azından sekiz yüz yıllık bir geçmişinin olduğunu sanıyorum.

Seymenlik denince aklıma eski köy düğünleri geliyor. Çocukluk yıllarımızda seymen alaysız düğün yapılmazdı. Yapılsa da, seymensiz düğünlerin tadı tuzu olmazdı.

Her köyde bir "seymen başı" olurdu. Köyün en iyi silah kullananı, en iyi ata bineni, sesi güzel olanı, en iyi türkü çağıranı, en güzel giyineni, en hatırı sayılanı seymen başı seçilirdi. Herhâlde seymenler, kendi aralarından, üstün nitelikli birini seçerlerdi gibime geliyor. Seymenbaşı, seymen alayının diğer bireylerine göre daha yaşlı, daha kıdemli olurdu. Seymenbaşı, seymen alayının komutanı sayılır, seymenler, asker sadakati ile seymen başına itaat ederlerdi.

Seymen alayı, köyün büyüklük küçüklüğüne göre 15 ila 20 seymenden oluşurdu.

Seymen olabilmek için, iyi ata binmek, iyi silah kullanmak, iyi mani söylemek, iyi ahlaklı olmak gibi faktörlerin ön planda tutulduğunu biliyoruz.

Seymenleri, seymenbaşı seçer ve eğitirdi.

Seymenin atı olmalıydı, silahı olmalıydı, giyim kuşam imkânı olmalıydı. Atı olmayan seymenler, akrabalarından, eş dosttan at tedarik ederler, böylece seymen alayına katılırlardı.

³⁴ Sadi Yaver Ataman, Eski Safranbolu Hayatı, (Haz. Süleyman Şenel), İst. 2004, s. 43.

³⁵ Sadi Yaver Ataman, age s. 44.

Yeterince at bulunmazsa, seymen alayı yayan olurdu.

Seymenler, en güzel elbiselerini giyerler, başlarına ucu püsküllü ipekten kefiye bağlarlardı. Tüfek, tabanca, fişeklik, vazgeçilmez teçhizatlarıydı.

Başka köyden gelin almaya gitmek seymen alayı eşliğinde olurdu. Seymen alayı olmayan düğünler itibar görmezdi.

Kız evine varılınca, başta seymen başı olmak üzere seymenler kol düzeninde arka arkaya sıralanırlar, kız evinin etrafında mani söyleyerek birkaç kez dolanırlar, zaman zaman havaya ateş edilirdi.

Öbür köyün seymenleri ile harman düzlüklerinde yumurtaya, şişeye nişan almak, güreş tutmak, at yarışmak gibi bütün köylülerin zevkle seyrettiği müsabakalar yapılır, müsabıklara düğün sahibi tarafından koç, dana, altın, nakit para ödülü dağıtılırdı.

Gelinin, seymen alayı eşliğinde getirilişi bayram havası yaşatırdı köye. Davul zurna da varsa, o düğünün tadına doyum olmazdı.

Ünlü seymenler vardı ki at dörtnala koşarken eyerin üstünde ayakta durur, atın karnının altından dolanıp öte tarafa geçer, eğilip yere düşen bir şeyi alırlardı.³⁶

Sonuç olarak bir Türk geleneği olan seymenlik geleneğine Türkmenlerin yoğun olarak yaşadığı yerlerde bugün hâlâ rastlanmaktadır. Bu yerlerde seymenlik geleneğinin izleri, ya oyun şeklinde icra edilerek ya eski düğünlerin bir hatırası ya da herhangi bir yer adı olarak karşımıza çıkmaktadır.

³⁶ Bu bilgiler, Kastamonu Araç ilçesi 1928 doğumlu Emekli General Fazıl Bayraktar'ın İzmir'den bize yazdığı 19 Mart 2008 tarihli mektubundan alınmıştır.